

***Svör og viðbrögð Quadran við umsögnum og athugasemdum um skipulags og matslýsingu vegna breytingar á Aðalskipulagi Dalabyggðar fyrir vindorkuver í landi Sólheima.***

***Umsögn Húnaþings vestra krefst ekki viðbragða að hálfu Quadran.***

***Svar/viðbrögð við umsögn Strandabyggðar:***

| Athugasemd                                                                                                                                                                                 | Svar                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Umhverfis og skipulagsnefnd leggur áherslu á að þess verði gætt að framkvæmdin verði í samræmi við gildandi svæðisskipulag Dalabyggðar, Reykhólahrepps og Strandabyggðar 2018-2030.</p> | <p>Í gildandi svæðisskipulagi Dalabyggðar, Reykhólahrepps og Strandabyggðar 2018-2030 er lögð áhersla á að efla og styrkja atvinnulíf og byggð. Það er markmið og von Quadran að vindorkuver innan sveitarfélags efla og styrki atvinnulíf og uppbyggingu innan sveitarfélags og svæðisins.</p> <p>Í svæðisskipulaginu er einnig stefnt að því að staðinn verði vörður um landbúnað og stuðlað verði að verndun votlendis. Quadran gerir ekki ráð fyrir að vindorkuver á jörð Sólheima skerði möguleika á uppbyggingu landbúnaðar á svæðinu. Við hönnun garðsins verður lögð áhersla á að takmarka skerðingar á votlendi eins og kostur er.</p> <p>Eðlilegt er að tekið verði tillit til þessara þátta í áframhaldandi skipulagsvinnu og séð til þess að samræmi verði milli gildandi áætlana og breytingar á ASK.</p> |
| <p>Einnig að með þessari framkvæmd verði ekki skerðing á beitarlandi á þessu sama svæði.</p>                                                                                               | <p>Varðandi mögulega skerðingu á beitarlandi vegna mannvirkja þá er almennt talað um að hlutfallslega sé það mjög lítið svæði sem fer undir þau og því má búast við að hægt sé að nýta beitarland lítið skert. Í skipulags- og matslýsingu kemur fram að með breytingu aðalskipulags verði rúmlega 400 ha svæði breytt í iðnaðarsvæði þar sem einnig verður heimilt að stunda landbúnað. Tekið skal fram að aðeins litlum hluta þessa 400 ha verður raskað. Jafnframt kemur fram að „Í aðalskipulagi verða settir skilmálar um að við hönnun og útfærslu skuli leitast við staðsetja vindmyllur, lagnir og vegi þannig að votlendi haldist sem mest óskert og að beitiland nýtist sem best. Nýjir slóðar geta auðveldað umferð s.s. til eftirlits og smölunar búpenings.“</p>                                          |

**Svar/viðbrögð við umsögn Landgræðslunnar:**

| Athugasemd                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Svar                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Í umfjöllun um náttúrufar er tekið fram að afmörkun iðnaðarsvæðis sé ríflega afmörkuð svo hægt sé að velja vindmyllum stað utan viðkvæmra og svæða sem æskilegt sé að hlífa s.s. votlendis. Landgræðslan leggur ríka áherslu á að votlendi verði hlíft með öllu, enda mikil losun kolefnis sem á sér stað við röskun þess. Þá hefur stórum hluta votlendis á Íslandi verið raskað og í því ljósi er brýnt að vernda óröskuð svæði.                                        | Rík áhersla er lögð á að hlífa viðkvæmum svæðum s.s. votlendi. Quadran mun leitast við að staðsetja vindmyllur m.t.t. votlendis, gróðurfars og annarra staðhátta. Gert er ráð fyrir að nánar verði fjallað um rask á gróðri í mati á umhverfisáhrifum framkvæmdarinnar. Rannsóknir á gróðurfari munu fara fram í því ferli og vera nýttar í þeim tilgangi að staðsetja nákvæmlega hverja vindmyllu fyrir sig og setja fram tillögur að mótvægisáðgerðum ef þörf verður á. Einnig verður unnið deiliskipulag af svæðinu þar sem hver og ein vindmylla verður staðsett á grundvelli rannsókna á náttúrufari og niðurstöðu á mati á umhverfisáhrifum framkvæmdarinnar. Því verður framkvæmdaleyfi þegar að því kemur byggt á deiliskipulagi og niðurstöðum í mati á umhverfisáhrifum. |
| Landgræðslan bendir ennfremur á að skv. 13. gr. laga nr. 155/2018 þá skal við leyfisskyldar framkvæmdir sýna sérstaka aðgát til að lágmarka rask á jarðvegi og gróðri og leitast við að endurheimta vistkerfi sem verða fyrir raski. Fyrirséð er að verði af fyrirhugðum framkvæmdum mun gróður og jarðvegur raskast að einhverju marki og því brýnt að horfa til mótvægisáðgerða vegna þess, t.d. með nýtingu á svarðlagi til uppgæðslu lítt gróinna svæða í nágrenninu. | Varðandi mögulegt jarðrask á framkvæmdatíma og endurheimt vistkerfa, mun Quadran leitast við að sýna sérstaka aðgát og lágmarka jarðrask ásamt því að grípa til nauðsynlegra mótvægisáðgerða ef þörf er á. Þessum atriðum verða gerð nánari skil í mati á umhverfisáhrifum framkvæmdarinnar.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |

**Svar/viðbrögð við umsögn Náttúrufræðistofnunar:**

| Athugasemdir                                                                                                                                                                                                                                             | Svar                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Fyrirhugað vindorkuver er innan svæðis sem Náttúrufræðistofnun hefur metið sem mikilvægt fuglasvæði og er því ljóst að þann þátt þarf að skoða sérstaklega ásamt að sjálfsögðu öðrum þáttum sem m.a. er fjallað um í matslýsingunni í töflu 1 á bls. 12. | Gert er ráð fyrir að áhrif á fuglalíf verði skoðuð í matsskýrslu og í mati á umhverfisáhrifum framkvæmdarinnar verða gerðar frekari rannsóknir á fuglalífi á svæðinu og hugað að mótvægisáðgerðum. Í tillögu að matsáætlun er gert ráð fyrir að rannsókn á fuglalífi feli í sér fræðilega greiningu á næmni mismunandi fugla m.t.t. vindmylla; úttekt á flugi fugla (flugmælingum) og úttekt á útbreiðslu fugla á svæðinu. |
| Ní leggur áherslu á að við frekari vinnslu skipulags verði skoðað hvernig væntanleg endurskoðun aðalskipulags samræmist fjölmörgum greinum í lögum um náttúruvernd                                                                                       | Eðlilegt er að við mat á áhrifum á umhverfið séu skoðaðar þær lagagreinar sem eiga við (sbr. töflu 1 í skipulags- og matslýsingu) og vinna                                                                                                                                                                                                                                                                                 |

|                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                | skipulagið á þann hátt að það samræmist lögum, sem og stefnu sveitarfélags.                                                                                                                                                                               |
| Ní bendir á nytsamleg útgefin gögn og kortasjár með upplýsingum um náttúrufar og náttúruvernd. | Quadran þakkar nytsamlegar ábendingar um gögn og tekur undir þá skoðun Ní að allar ákvarðanir í skipulagsvinnunni byggji á sem bestum þekkingargrunni hvað varðar náttúrufar og alltaf sé leitað leiða til að koma í veg fyrir neikvæð áhrif á náttúruna. |

**Svar/viðbrögð við umsögn Skipulagsstofnunar:**

| Athugasemd                                              | Svar                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|---------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Hæð vindmylla í skipulagsáætlun og stefna sveitarfélags | <p>Í stefnu Dalabyggðar um vindorkunýtingu er farið yfir þá þætti sem nauðsynlegt er að skoða við undirbúning vindorkuframleiðslu í sveitarfélaginu. Í umræddri töflu er vísað til ákveðinna hæðaviðmiða fyrir vindmyllur en tekið fram að einungis sé um hæðarviðmið að ræða sem skilgreind eru út frá algengum hæðum vindmylla og kunna að breytast með þróun búnaðar og tækniframfara.</p> <p>Í töflunni er fjallað um nauðsyn þess að skilgreina landnotkun og fjarlægðamörk frá íbúðar- og frístundasvæðum og að vinna skuli umhverfismat og deiliskipulag fyrir slík mannvirki.</p> <p>Almennt má segja að hærri vindmyllur geti aflað meiri raforku og því er beint samhengi milli hæðar þeirra og fjölda á svæði til þess að afla ákveðins magns af raforku. Hærri og færri vindmyllur geta einnig lækkað bæði kostnað og hlutfall áhrifa á umhverfið á hvert framleitt kW. Tækni í raforkuframleiðslu fleygir fram það er álit Quadran að það séu sameiginlegir hagsmunir að vindorkuver sé hannað og skipulagt með nýjustu tækni og þannig sé það land sem tekið verður undir vindorkuframleiðslu nýtt á sem bestan hátt.</p> |
| Samlegðaráhrif og flutningur                            | <p>Varðandi það hversu ákjósanlegt sé að reisa tvö vindorkuver í grennd hvors annars þá er eðlilegt að samlegðaráhrif á skipulagsstigi.</p> <p>Varðandi möguleika á orkuflutningi þá verður Landsnet eða aðrir viðeigandi aðilar að svara fyrir það.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Stefna                                                  | Quadran er sammála því að æskilegt sé að sveitarfélagið móti stefnu samhliða breytingu aðalskipulags án þess þó að það þurfi að stöðva/tefja aðalskipulagsbreytingu í landi Sólheima.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Flutningur                                              | Landsnet verður að svara fyrir tengimöguleika. En það er skilningur Quadran að verði fleiri en                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

|                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                               | <p>eitt vindorkuver á svæðinu þá vissulega þurfi styrkingu raforkuflutningskerfisins.</p> <p>Bent er á styrkingin er ekki endilega bara háð þessum verkefnum heldur er einnig þörf á styrkingu tengingar við Vestfirði óháð þeim.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Heildarendurskoðun ask m.t.t. samlegðaráhrifa | <p>Heildarendurskoðun aðalskipulags getur tekið langan tíma. Það er mikilvægt fyrir framhald verkefnisins að breyting á aðalskipulagi sveitarfélagsins tefjist ekki úr hófi.</p> <p>Quadran telur eðlilegt að breytingarnar séu unnar samhliða og að sveitarfélagið móti sér samtímis stefnu um vindorku og það verði jafnvel gert í stærra samhengi í svæðisskipulagi. Það verður að teljast óheppilegt ef framgangur annars verkefnisins byggist á hraða við skipulagsvinnu samkeppnisaðila.</p> <p>Quadran hefur hafið vinnu við MÁU vegna fyrirhugaðra framkvæmda.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Samræmi við aðrar áætlanir                    | <p>Eðlilegt er að horfa til gildandi áætlana við skipulagsvinnu.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Umhverfismat                                  | <p>Í tengslum við valkostaumræðu bendir Quadran á að gert er ráð fyrir að landbúnað sé hægt að stunda óbreyttan á jörðinni og nærliggjandi svæðum hvort sem af vindorkunýtingu verður eða ekki. Ýmiskonar forsendur stjórna stærð vindmyllugarða og eðlilegt er að gera grein fyrir þeim í skipulagsvinnu. Að öðru leiti leggur Quadran áherslu á að skoðaðir valkostir verði raunhæfir.</p> <p>Quadran telur eðlilegt að í skipulagsvinnunni sé byggt á þeim gögnum sem fyrir liggja um umhverfisþætti sem skoðaðir verða. Eðlilegt er að setja á þessu stigi kröfur um hvaða þætti skuli skoða betur í mati á umhverfisáhrifum eða deiliskipulagsvinnu. nánari rannsóknir á umhverfisþáttum munu fara fram á seinni stigum í mati á umhverfisáhrifum framkvæmdarinnar og deiliskipulagsvinnu. Bent er á að þrátt fyrir að stefna um breytta landnotkun sé sett inn í aðalskipulag er mikil vinna eftir sem sveitarfélagið mun koma að á ýmsum stigum.</p> <p>Bagalegt væri að bíða eftir niðurstöðum úr öllum umhverfisarannsóknum til þess að hægt sé að fara áfram með breytingu ASK.</p> <p>Quadran telur eðlilegt að fara fram á að samlegðaráhrif séu skoðuð m.t.t. umhverfisþátta sem líklegir eru til að hafa samlegð. Í þessu tilfelli væri t.d. eðlilegt gera sýnileikakort m.t.t. samlegðaráhrifa.</p> |

|                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                        | <p>Í aðalskipulagsvinnu er unnið að megin stefnu um landnýtingu. Gera verður ráð fyrir að á seinni stigum verði unnin nákvæmari hönnun og þá verði lagt mat á möguleg áhrif á umhverfi og samfélag m.t.t. nákvæmari gagna s.s. um búsvæði, landslag, gróðurfar og votlendi. Á jörðinni Sólheimum er talsvert um votlendi en vindorkuframleiðsla er þess eðlis að ef til vill er vel hægt að komast hjá röskun votlendis á svæðinu þar sem votlendi eru í lægðum og vindmyllur eru almennt reistar á hæðum. Fyrirtækið mun leggja sig í líma við að raska ekki votlendi.</p> <p>Quadran getur ekki svarað fyrir brýna hagsmuni samfélagsins varðandi vindorkuver en í mati á umhverfisáhrifum framkvæmdarinnar verða áhrif metin á fjölmarga samfélagslega þætti. .</p> |
| Framsetning breytingar | Eðlilegt þykir að öll gögn sem skoðuð eru og umhverfisskýrsla aðalskipulagsbreytingar byggir á, verði birt.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Kynning og samráð      | Quadran er kappsmál að verkefnið sé kynnt vel á fyrstu stigum. Það er bara til að bæta verkefnið, hönnun og allt sem framundan er, að fá athugasemdir sem fyrst fram í ferlinu og tekur Quadran því fagnandi.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

**Svar/viðbrögð við umsögn Umhverfistofnunar:**

| Athugasemd                                                                                                                                                                                                              | Svar                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Umhverfisstofnun bendir á mikilvægi þess að fjallað sé um í breytingartillögunni hvernig hún samræmist markmiðum aðalskipulags Dalabyggðar 2004-2016 um sjálfbæra þróun.                                                | Quadran bendir á í þessu samhengi að orkuöflun með vindmyllum er að mestu afturkræf framkvæmd. Þannig er þörfum um aukna orku mætt án þess að ganga á takmarkaðar auðlindir eða spilla gæðum lands fyrir komandi kynslóðir. Í skipulags- og umhverfismatsferlinu eru lagalegar kröfur um að fjallað sé um tengsl framkvæmdarinnar við aðrar áætlanir og hvernig viðkomandi framkvæmd fellur að megin markmiðum t.d. aðalskipulags.                                    |
| Umhverfisstofnun telur mikilvægt að staðarval fyrir umrædda starfsemi í tillögunni ráðist einnig af því að sem minnst röskun verði á gróðri, votlendi og búsvæðum fugla og tekið sé tillit til verndargildi þessa þátta | Við hönnun vindorkuvers verður leitast við að forðast- eða takmarka eins og kostur er röskun á votlendi og gróðri. Í mati á umhverfisáhrifum framkvæmdarinnar verður gróðurfar, fuglalíf og búsvæði á svæðinu rannsakað og lagðar fram mótvægisáðgerðir ef þurfa þykir. Í tengslum við umhverfismat verður lögð fram samantekt um mat og stjórnun áhættu og áhrifa á umhverfi og samfélag (e. <i>Environmental and Social Management and Mitigation Plan</i> ) í þeim |

|                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                         | tilgangi að fylgja fyllilega eftir mótvægisaðgerðum og að tekið verði fullt tillit til umhverfisáhrifanna í framkvæmdaferli.                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Mikilvæg fuglasvæði                                                                     | Áhrif á fuglalíf verða skoðuð nánar í mati á umhverfisáhrifum framkvæmdarinnar. Bæði himbrimi og álfur verpa yfirleitt mjög nærri vötnum. Ekki er fyrirhugað að raska vötnum á heiðinni. Leitast verður við að staðsetja vindmyllur á hæðum og raska votlendi eins lítið og kostur er. Áhrif á búsvæði ætti því að vera unnt að takmarka.                                                                                           |
| Votlendi verndað skv. 61. gr. náttúruverndarlaga nr. 60/2013.                           | Á Sólheimum er talsvert votlendi sem gæti að einhverju, eða öllu leyti fallið undir vernd skv. 61. gr. náttúruverndarlaga. Þessi svæði verða kortlögð í ferli mats á umhverfisáhrifa. Við hönnun vindorkuversins verður leitast við að forðast röskun á votlendi eins og kostur er. Gróðurfar verður rannsakað við mat á umhverfisáhrifum framkvæmdarinnar og lagðar fram mótvægisaðgerðir reynist óumflýjanlegt að raska votlendi. |
| Hljóðvist                                                                               | Við hönnun vindorkuversins og mat á áhrifum verður unnið skv. reglugerð um hávaða.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Samlegðaráhrif vegna vindorkuvera á Sólheimum og á Hróðnýjarstöðum og raforkuflutnings. | Við vinnslu aðalskipulags og/ eða breytingar er eðlilegt að skoða samlegðaráhrif framkvæmda í umhverfisskýrslu.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Umhverfispættir                                                                         | Quadran getur tekið undir ábendingu um að 61. gr. náttúruverndarlaga nr. 60/2013 verði hluti af viðmiðum fyrir gróður og dýralíf.                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

**Svar/viðbrögð við athugasemd veiðifélags Laxár í Dölum:**

| Athugasemdir                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Svar                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Ljóst er að framkvæmdasvæðið er vatnsöflunarsvæði Laxár í Dölum. Skilyrði er að ekki verði mengun vegna framkvæmdanna sem berist í ána. Jafnframt er bent á að verið er að leggja í umtalsverðar framkvæmdir og kostnað við að gera fiskveg sem nær inn á framkvæmdasvæðið og því mikilvægt að fá svör við því hvort framkvæmdir og rekstur vindmyllugarðs geti haft áhrif á lífríki árinna. | Unnið er að mati á umhverfisáhrifum framkvæmdanna. Þar er farið ítarlega yfir mögulega mengunarvalda vegna framkvæmdanna og settar fram mótvægisaðgerðir til að koma í veg fyrir mengun umhverfisins, þar á meðal á vatn og Laxá í Dölum. Þar verður fjallað frekar um möguleg áhrif á ána. |
| Óskað verði eftir upplýsingum um hvort tíðni hljóðs frá vindmyllum geti haft áhrif á fisk.                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Í mati á umhverfisáhrifum framkvæmdarinnar verður fjallað um möguleg áhrif á fiska og vatnadýr, m.a. áhrif af hljóði.                                                                                                                                                                       |